

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania K. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 sierpnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej się kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2017 r., po ponownym rozpoznaniu sprawy, oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 18 listopada 2016 r., mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 30 grudnia 2014 r. w przedmiocie niepodlegania przez K. O. dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, a Sąd drugiej zaaprobował ów fakt, że K. O. w terminie i w prawidłowej wysokości opłaciła składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc sierpień 2013 r. i styczeń 2014 r. Przedmiotowy wniosek

wynikał z okoliczności, że w dniu 10 września 2013 r. ubezpieczona złożyła przelew bankowy za pośrednictwem bankowości elektronicznej w Banku [...]. Przedmiotowa transakcja została zaakceptowana tego samego dnia o godzinie 22.25, a następnego dnia został wykonany przelew. Podobnie rzecz wyglądała w przypadku płatności składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc styczeń 2014 r., to jest przelew został złożony i zaakceptowany w dniu 10 lutego 2014 r. (godz. 21.16) i fizycznie wykonany w dniu następnym. Mając na uwadze stanowisko banku, Sądy uznały, że ubezpieczona dokonała przelewu należności w terminie, stosownie do treści art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 dalej ustawa systemowa). Tym samym nie było podstaw do wyłączenia jej z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w okresach: od 16 sierpnia do 30 listopada 2013 r., styczniu, od marca do maja, lipcu i października 2014 r. Stąd apelacja organu rentowego podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł pełnomocnik organu rentowego, zaskarżając go w całości. Skarżący wskazał jako podstawy kasacyjne naruszenie:

- art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej, przez błędne przyjęcie, że dobrowolne ubezpieczenie chorobowe K. O. nie ustało z mocy prawa po nieopłaceniu w przewidzianym przez ustawę terminie należnej składki za sierpień 2013 r. oraz styczeń 2014 r.;

- art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, przez błędne przyjęcie, że ubezpieczona zapłaciła należną składkę w terminie przewidzianym w tym przepisie;

- art. 31 ustawy systemowej w związku z art. 59 § 1 pkt 1 i art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 201), przez błędne przyjęcie, że należna składka w przypadku rozliczenia bezgotówkowego została zapłacona w przewidzianym terminie.

Wskazując na powyższe podstawy skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę pkt I wyroku Sądu Okręgowego i oddalenie odwołania wraz z zasądzeniem kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz organu rentowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został umotywowany przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (konieczność wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym). Wsparcie przedmiotowego stanowiska skarżący upatrywał w odmiennych wyrokach Sądów Apelacyjnych: w Gdańsku z dnia 12 stycznia 2017 r., III AUa 748/16 (LEX nr 2265669) oraz w Łodzi z dnia 26 lutego 2016 r., III AUa 825/15 (LEX nr 2025600). Dodatkowo podniósł, że Sąd Najwyższy winien rozstrzygnąć, czy dniem opłacenia składki należnej pozwanemu, w przypadku rozliczeń bezgotówkowych, jest dzień przyjęcia polecenia przelewu przez bank, czy dzień uznania rachunku organu rentowego kwotą określoną w poleceniu przelewu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia warunków przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Niewątpliwie wymogiem formalnym skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymieniona powinność ma na celu uruchomienie instytucji „przedsądu”, czyli posiedzenia w gestii przyjęcia albo odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej. Przepis art. 398⁹ § 1 k.p.c. ustanawia zamknięty katalog okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W ten sposób wyznacza ramy badawcze przedsądu.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Chodzi naturalnie o przypadki, gdy

przepis nie doczekał się jeszcze wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które skarżący powinien przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522).

W obrębie spornej kwestii należy odwołać się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2017 r., II UK 417/16 (LEX nr 2390728), zgodnie z którym w przypadku rozliczeń bezgotówkowych dniem zapłaty składki jest dzień obciążenia rachunku bankowego na podstawie polecenia przelewu, zaś za ten dzień należy rozumieć dzień, w którym rachunek bankowy został pomniejszony o kwotę składki. Nie jest zatem tym dniem dzień zlecenia bankowi dokonania tej operacji ani też dzień, kiedy pieniądze trafiają na rachunek organu rentowego. Z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że bank zaakceptował przelewy odwołującej się w dniu 10 września 2013 r. i 10 lutego 2014 r., a więc zostały one dokonane w terminie, co niweczy suponowaną we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwość. Można jeszcze tylko dodać, że zgodnie z art. 63c ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 2187) polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Bank wykonuje dyspozycję dłużnika w sposób przewidziany w umowie rachunku bankowego. Siłą rzeczy ten proces jest rozciągnięty w czasie, za który – po zaakceptowaniu przelewu przez bank (a więc w sytuacji posiadania przez niego należności na koncie, pozwalających wykonać operację) – nie można przerzucać ciężaru ryzyka na ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.

